

2. Làm sao để biết liệu một người có vấn đề với ma túy?

2.1. Các dấu hiệu để nhận biết người bị nghiện ma túy?

Theo tài liệu của Ủy ban quốc gia phòng chống ma túy thì có các cách nhận biết một người đã nghiện ma túy qua các biểu hiện sau đây:

- Thay đổi bất thường giờ giấc sinh hoạt: thức khuya, ngủ ít, dậy muộn, ngủ nhiều.
- Hay tụ tập, đi lại với những người không có công ăn việc làm, không lao động, không học hành, hay chơi thân với người nghiện ma túy.
- Đi lại có quy luật, mỗi ngày cứ đến một giờ nhất định nào đó dù có đang bận việc gì cũng tìm cách kiếm có để “đi”.
- Thích ở một mình, ít hoặc ngại tiếp xúc với mọi người (kể cả người thân trong gia đình).
- Tâm trạng thường lo lắng, bồn chồn, đôi khi nói nhiều, nói dối, hay có biểu hiện chống đối, cáu gắt.
- Hay ngáp vặt, người lờ đờ, mệt mỏi, lười lao động, không chăm lo vệ sinh cá nhân, nếu là học sinh thì thường đi muộn, trốn học, lực học giảm sút, ngồi học trong lớp hay ngủ gà ngủ gật.
- Nhu cầu tiêu tiền ngày một nhiều, sử dụng tiền không có lý do chính đáng, thường xuyên xin tiền người thân, hay bán đồ đạc cá nhân và của gia đình, nợ nần nhiều, ăn cắp vặt.
- Túi quần, áo, cặp sách, phòng ở thường có nhiều thứ như: giấy bạc, thuốc lá, kẹo cao su, bật lửa ga, bơm xi lanh, kim tiêm, ống thuốc, thuốc phiện, gói nhỏ hêrôin.
- Có dấu kim tiêm trên mạch máu ở mu bàn tay, cổ tay, mặt trên khuỷu tay, mặt trong mắt cá chân, bẹn, ở cổ.
- Đối với người đã nghiện nặng, ngoài các dấu hiệu trên còn biểu hiện: sức khỏe giảm sút rõ rệt; thường xuyên ngáp vặt; mắt lơ đãng, da tái, môi thâm, cơ thể hôi hám, ít tắm giặt, ăn mặc luộm thuộm.

2.2. Phương pháp khoa học xác định người nghiện heroin

Xét nghiệm nước tiểu để có cơ sở xác định người nghiện ma túy hay không. Người được xét nghiệm có kết quả dương tính với ma túy nhóm opiat (là những chất ức chế thần kinh có gốc thuốc phiện như thuốc phiện, heroin, morphine,...) và có ít nhất 3 trong 12 triệu chứng sau:

1. Cảm giác thèm chất ma túy;
2. Ngạt mũi hoặc hắt hơi;
3. Chảy nước mắt;
4. Đau cơ hoặc chuột rút;
5. Co cứng bụng;
6. Buồn nôn hoặc nôn;
7. Tiêu chảy;
8. Giãn đồng tử;

9. Nổi da gà, ớn lạnh;
10. Nhịp tim nhanh hoặc tăng huyết áp;
11. Ngáp;
12. Ngủ không yên.

Lưu ý: Vì các triệu chứng này khá giống với những người bị cảm cúm, cảm lạnh thông thường nên có thể gây khó khăn trong việc phát hiện hoặc dễ bị phát hiện nhầm.

2.3. Nhận biết người nghiện ma túy nhóm tổng hợp (ATS)

Quan sát, theo dõi các biểu hiện: hình thể, tâm lý, hành vi, thể chất, sức khỏe:

Mắt đảo qua đảo lại, đồng tử mở rộng và bóc lộ rất rõ nét dấu vết người đang “ngáo đá”.

Da nhăn nheo, nhiều mụn lở loét trên cơ thể. Khi "phê" ma túy, các mạch máu trong cơ thể co lại, tế bào bạch cầu cũng chết dần khiến da không còn độ đàn hồi và dễ bị tổn thương. Đây là nguyên nhân người hay dùng loại ma túy này có làn da nhăn nheo, nhiều mụn lở loét.

Đi vệ sinh, khát nước, rửa tay liên tục: Ma túy đá gây tăng thân nhiệt, tăng trao đổi chất dẫn đến mất nước, phải uống nhiều nước. Đồng thời, khi không sử dụng, họ lâm vào tình trạng bồn chồn, căng thẳng, lo lắng tột độ, mồ hôi tay ra nhiều.

Men răng hỏng, miệng khô và hơi thở có mùi hôi do thành phần amoniac khan, phốt pho đỏ và lithium (một hóa chất) trộn lẫn trong ma túy đá gây xói mòn men răng, khiến người nghiện khô miệng và ít tiết nước bọt. Thiếu nước bọt, người nghiện dễ bị sâu răng, viêm nướu và hơi thở có mùi khó chịu.

Răng của người nghiện ma túy đá

Trước và sau sử dụng ATS

Hay bị chảy máu mũi: Nếu những người nghiện sử dụng ma túy bằng cách hít thuốc qua đường mũi, họ rất hay bị chảy máu mũi. Ma túy đá khi tiếp xúc bên ngoài có thể ăn mòn

vách ngăn bên trong niêm mạc mũi, lâu dần dẫn tới hiện tượng chảy máu cam thường xuyên và thậm chí là chảy máu bên ngoài da.

Sút cân rất nhanh: Điều rất dễ nhận ra, đó là gần như tất cả những người dùng ma túy đá đều sút cân làm cho trạng thái gầy đi rất nhanh. Do ma túy đá khiến não bộ giảm hoạt động hormone tạo cảm giác đói và làm tăng nồng độ adrenaline cao gấp 15 lần so với bình thường. Những chất này tạo ảo giác, không muốn ăn mà vẫn thấy no, tức bụng.

Miệng hôi có mùi khai: Do ăn uống thất thường, người nghiện thiếu hụt năng lượng trong việc bài tiết chất thải như bình thường nên amoniac sẽ bị đào thải qua da, khiến mồ hôi của họ tiết ra rất nhiều và có mùi như nước tiểu.

Xuất hiện quầng thâm mắt rõ rệt: Ma túy đá tác động đến cơ chế tiết dopamine của não bộ. Sau khi sử dụng, người nghiện thường xuyên mất ngủ nên xuất hiện hiện tượng mắt thâm quầng hay các bọng mắt xuất hiện.

Có thể gặp ảo giác với hội chứng "kiến bò dưới da", người nghiện liên tục thấy ngứa ngáy như có côn trùng bò dưới da.

2.4. Nhận biết người nghiện, người sử dụng ma túy qua các dụng cụ sử dụng ma túy

Trong túi có những viên kiểu này

Hút nhiều thuốc lá

Ketamine

Ketamine và bơm tiêm

Tẩu

Bôi chất màu đen vào thuốc lá

Ma túy đá dạng tinh thể

Ma túy đá dạng bột

Giấy bạc

Đốt giấy bạc

Dụng cụ tự chế từ chai nước

Ống thủy tinh

Bơm tiêm, bột lùa, tinh thể màu trắng

Bột màu trắng, bơm tiêm

Dụng cụ tự chế từ chai nước

Ống thủy tinh

Cuộn thành điếu

Tinh dầu tẩm vào thuốc lá, cho vào dung dịch thuốc lá điện tử, cho vào "bánh lười", sập hơi nóng để hít,...

Điếu cần sa

Cuốn lá Khat khô